

STYRANDE DOKUMENT

SLU ID: SLU.ua.2025.1.1-2967

Sakområde: 1. Verksamhetsstyrning och organisation samt 8. Informationshantering och kommunikation

Dokumenttyp: Regel
Beslutsfattare: Rektor
Avdelning/kansli: Ledningskansliet
Beslutsdatum: 2026-01-19

Träder i kraft: 2026-01-20
Giltighetstid: tills vidare
Senast granskad: –
Bör granskas före: 2030-12-31

Dokument som upphävs: Rektors beslut om språkpolicy och språkliga riktlinjer för SLU av den 21 juni 2016, SLU.ua 2016.1.1.1-2432

Bilaga till: Rektors beslut av den 19 januari 2026 om regler för språkanvändningen vid SLU

Regler för språkanvändningen vid SLU

Språket är vårt viktigaste redskap för att dela kunskap. Språk påverkar hur vi förstår varandra, hur vi lär oss och hur vi samarbetar.

Oavsett vad vi kommunicerar har vi alla ett ansvar för hur vi uttrycker oss. Det är viktigt att vi i all kommunikation använder ett språk som är vårdat, tillgängligt och inkluderande. I dessa regler beskrivs det handlande som krävs för att säkra ett korrekt och konsekvent språkbruk samt uppfylla tillämpliga lagkrav¹.

Syfte och målgrupp

Reglerna för språkanvändning syftar dels till att säkerställa korrekt och konsekvent hantering av språkfrågor, dels till att skapa en god språklig miljö för personal, studenter och andra som tar del av information från SLU.

Målgrupp är alla anställda vid SLU.

¹ Språklagen (2009:600).

Grundläggande principer

De tre principer som ska styra språkanvändningen vid SLU är vårdat språk, tillgängligt språk och inkluderande språk.

Vårdat språk

Vi använder ett korrekt och konsekvent språk i all akademisk och administrativ/teknisk kommunikation. Det innebär att

- sträva efter ett språk som passar avsändarens professionella roll och det sammanhang som kommunikationen sker i
- använda facktermer och SLU-specifika termer konsekvent och korrekt
- tillämpa SLU:s stilguide² på all kommunikation i SLU:s egna kanaler.

Tillgängligt språk

Alla ska kunna ta del av vår information – oavsett om de behöver den på svenska eller engelska och oavsett förkunskaper och lässituation. Vi ska underlätta för mottagarna att hitta, förstå och använda SLU:s information. Det gör vi genom att anpassa struktur, innehåll och språk efter kommunikationskanalen och de tänkta mottagarna, alltså det som kallas *klarspråk*³.

Hit hör också att avgöra vilka språkversioner som behövs. En översatt text får automatiskt en ny målgrupp eftersom internationella medarbetare och studenter delvis kan behöva annan information. Det är alltså inte alltid säkert att en text på engelska behöver ha exakt samma innehåll som en text på svenska – det får avgöras från fall till fall.

Inkluderande språk

Ett inkluderande språk visar respekt för människors olika bakgrunder, identiteter och erfarenheter. Att använda inkluderande språk innebär att vi

- undviker fördomar, stereotyper och diskriminerande uttryck
- använder könsneutrala ord där det passar
- respekterar varje persons val av namn och pronomen.

Ett vårdat, tillgängligt och inkluderande språk underlättar kommunikationen och ökar både förtroendet för universitetet och delaktigheten hos personal och studenter. Det underlättar samverkan samt stärker SLU:s varumärke och bilden av oss som ett modernt och välkomnande universitet.

² <https://internt.slu.se/stilguide-svenska>.

³ Svensk standard SS-ISO 24495-1:2023, Klarspråk – Del 1: Principer och riktlinjer (ISO 24495-1:2023).

Ansaret för språkfrågor

Universitetets ledning har det övergripande ansvaret för att språkfrågorna beaktas i styrning, utveckling och kvalitetssäkring.

Ledning, chefer och anställda som skriver för breda externa och interna målgrupper har ett särskilt ansvar för att skapa förutsättningar för, inspirera till och stödja ett gott språkbruk.

Alla medarbetare delar dock ansvaret för ett gott språkbruk. Varje institution, enhet och avdelning ansvarar för att tillämpa de språkliga reglerna i sitt arbete. De ansvarar också för den språkliga kvaliteten i sina texter. Ledningskansliets språkfunktion erbjuder stöd i språkarbetet.

Chefer

Chefer på alla nivåer ska

- uppmuntra och stödja tillämpning av reglerna
- se till att deras personal känner till reglerna och vet vilket språkstöd de har tillgång till
- se till att ny personal avsätter tid för att bekanta sig med SLU:s stilguide och principerna för klarspråk (se språksidorna på medarbetarwebben)
- underlätta kompetensutveckling i språk (svenska och engelska) för personal som behöver det.

Övrig personal

Personal som skriver för breda målgrupper behöver vara särskilt måna om kvalitet och korrekthet, oavsett målgrupp. Det gäller såväl teknisk och administrativ som undervisande personal. De förväntas

- följa de språkliga reglerna
- tillämpa klarspråksprinciper så att information är lätt att hitta, förstå och använda
- tillämpa stilguiden i all kommunikation i SLU:s egna kanaler
- ombesörja att information som behövs på både engelska och svenska översätts och att översättningar håller god kvalitet
- överväga om samma information behövs oavsett språk eller om innehållet behöver anpassas för att fylla målgruppens behov.

Parallellspråkighet

Parallellspråkighet innebär att två språk används parallellt i verksamheten. Det är inte samma sak som tvåspråkighet, som betyder att all information finns på två språk. SLU är ett parallellspråkigt universitet, och svenska och engelska är våra huvudspråk.

SLU som myndighet

Språklagen⁴ slår fast att svenska är myndighetsspråk i Sverige. Språket vid SLU som förvaltningsmyndighet är alltså svenska. Som svensk myndighet kan SLU inte kräva att någon kommunicerar med universitetet på andra språk än svenska.

Det innebär till exempel att SLU inte kan **kräva** att en jobbsökan eller underlag till den är på engelska. Finns det underlag på svenska som behöver översättas för att kunna bedömas är det SLU som ansvarar för översättning.

Information som måste finnas på svenska

Följande måste alltid upprättas på svenska:

- alla handlingar som universitetet har förvaltningsrättslig skyldighet att upprätta
- beslut
- information om SLU:s administrativa rutiner och processer
- kurs- och utbildningsplaner.

Information som måste finnas på svenska och engelska

Information med bred målgrupp

Om **hela eller delar av målgruppen inte behärskar svenska** ska informationen finnas tillgänglig på både svenska och engelska i någon form. Det gäller till exempel all information som har hela SLU, alla anställda, alla studenter eller alla på en ort som mottagare.

Information kan göras tillgänglig på tre sätt:

1. Översätta hela texten.
2. Översätta en sammanfattning av texten.
3. Hänvisa till andra sätt att få samma information.

Utbildningsprogram och kurser

Program och kurser ska ha benämningar på båda språken. Se kapitel 11 i utbildningshandboken för närmare instruktioner.

Organisatoriska enheter

Alla **organisatoriska enheter** ska ha namn på både svenska och engelska. Namn på båda språken ska fastställas när en ny enhet inrättas och utformas i enlighet med kommunikationsavdelningens instruktioner.

⁴ Språklag (2009:600).

Språkversioner

I övriga fall är det **målgrupp och syfte** som avgör om det behövs två språkversioner eller om det räcker med svenska *eller* engelska.

Den som skriver en text är normalt den som bäst känner målgruppen. Det är därför avsändarens ansvar att avgöra om det behövs en översättning.

Tänk på att översättning alltid innebär att texten får en ny målgrupp. Det är inte alltid bara översättning som behövs, ibland behövs också delvis annan information för att fylla målgruppens behov.

Vid översättning är det den svenska versionen som är officiell version. Vid eventuella skillnader mellan svensk och engelsk version är det den svenska som är juridiskt giltig. Det gäller alla typer av information – webbsidor, platsannonser, interna styrande dokument etc.

Beslut

Beslut måste fattas på svenska, men beslutsdokumentet kan vara tvåspråkigt.

Protokoll

De punkter i ett protokoll som avser beslut ska skrivas på svenska. I övrigt kan protokoll vara på svenska och/eller engelska.

Interna styrande dokument

Avsändaren avgör om översättning behövs. Eventuella versioner på engelska är enbart för kännedom.

AI-genererad översättning

Kvaliteten på AI-genererade översättningar förbättras ständigt, men för att säkerställa korrekt och framför allt konsekvent språk måste sådana översättningar granskas innan de publiceras eller sprids på annat vis.

Texter som innehåller personuppgifter eller annan känslig information får **inte** översättas med AI eller andra typer av maskinöversättning.

Att granska innebär att jämföra originaltexten och översättningen, inte bara att läsa översättningen. För att kunna bedöma översättningens kvalitet krävs

- kunskaper i ämnet
- mycket goda kunskaper i de båda språken
- kännedom om textnormer och genrekonventioner.

På medarbetarwebbens språksidor finns mer information om när AI kan användas som språkstöd.

Undertextning

Undertextning är ett krav för rörligt material som publiceras på SLU:s webbplatser längre tid än 2 veckor.

Undertexter kräver lika god språklig kvalitet som annan text. Om autotextning/autotranskribering används är det därför nödvändigt att granska och redigera resultatet så att undertexterna inte hindrar förståelsen.

Praktiska tips om undertextning finns på medarbetarwebbens språksidor och på sidorna om AV-stöd.

Ramavtal

Det finns statliga ramavtal för språktjänster, upphandlade av Statens inköpscentral. Avtalen omfattar bland annat översättning, språkgranskning, korrekturläsning, transkribering och undertextning.

Det finns tre avtal:

- språktjänster för svenska
- översättning svenska till/från engelska
- översättning svenska till/från andra språk.

Observera att SLU som myndighet är skyldigt att använda ramavtalet när språktjänster ska köpas in. Mer information finns på avropa.se och på medarbetarwebbens språksidor.

Språkval

Möten

Alla mötesdeltagare ska känna sig inkluderade. Alla har därför rätt att använda det språk de är mest bekväma med – svenska eller engelska. Mötesordföranden ansvarar för att se till alla mötesdeltagare inkluderas och ska vid behov muntligen sammanfatta det som sägs eller uppdra åt en annan mötesdeltagare att göra det. I kallelsen till möten ska det framgå vilket språk som i huvudsak ska användas på mötet.

Beredande och beslutande möten

Möten i beredande och beslutande organ ska som huvudregel vara på svenska eftersom SLU som myndighet måste fatta beslut på svenska. Deltagare i sådana möten måste kunna ta del av mötesunderlag på svenska.

För språket i mötesprotokoll, se avsnittet *Protokoll*.

Akademiska högtider

Huvudspråket vid SLU:s akademiska högtider är **svenska**.

De deltagare som håller tal, högtidsföreläsning eller liknande kan välja att göra det på svenska eller engelska. Då Sverige är part till den nordiska språkkonventionen och därigenom har förbundit sig att stödja användningen av nordiska språk kan även norska eller danska användas.

För språket i trycksaker i samband med högtider gäller de regler som fastställs av akademiintendenturen i samråd med rektor.

Platsannonser och rekrytering

Platsannonser ska publiceras antingen på svenska eller på både svenska och engelska.

Den akademiska titel som används i platsannonser på engelska ska vara antingen

- enbart den titel som finns i personalavdelningens förteckning över titlar (se medarbetarwebbens språksidor)
- titeln från personalavdelningens lista (först) följt av alternativ titel.

Exempel: Antingen enbart *senior lecturer* eller *senior lecturer/associate professor*.

Personalens språkkunskaper

Personal med chefsuppdrag

All personal med chefsuppdrag ska behärska både svenska och engelska väl för att möjliggöra tydlig kommunikation inom, mellan och utanför SLU.

En chef ska själv kunna ha kontakt med det svenska samhället på svenska, exempelvis med andra myndigheter, företagshälsovård, media och allmänheten.

Att behärska båda språken främjar förståelse av lagar och regler som gäller på arbetsplatsen och i Sverige. Parallelspråkiga chefer bidrar till att skapa en trygg och inkluderande arbetsmiljö för alla medarbetare.

Vid rekrytering och tillsättning av chefer ska rekryterande/ansvarig chef säkerställa att den sökande har tillräcklig språklig kompetens. Potentiella chefer som inte behärskar svenska eller engelska tillräckligt väl ska erbjudas språkutbildning som ska vara avklarad med godkända resultat innan de tillträder chefstjänsten.

Internationella medarbetare

Icke svenskspråkiga medarbetare (gäller ej doktorander och postdoktorer) ska inom 4 år från det att de anställts ha sådana kunskaper i svenska/skandinaviska att de kan ta del av skriftlig och muntlig information på svenska. Grundläggande kunskaper i svenska ökar medarbetarens möjligheter att delta i alla aspekter av sin institutions/motsvarande arbete och underlättar deltagande i samhället utanför arbetet.

Inresande medarbetare ska därför, vid behov, erbjudas att utveckla sina språkfärdigheter i svenska genom de kurser personalavdelningen erbjuder.

Examinationsspråk

Regler för examinationsspråk finns i utbildningshandboken, kapitel 8.

Använda nordiska språk vid examination

Sverige är anslutet till den nordiska språkkonventionen. Det innebär bland annat att studenter i möjligaste mån ska tillåtas att ge svar på norska eller danska även om examinationsspråket är svenska. Det gäller dock inte om examinationen avser till exempel terminologi där det är kunskaper i svenska som ska bedömas.

Examinatorn avgör om det är lämpligt och genomförbart att låta studenterna använda norska och danska.

Fackspråk och terminologi

Svenska myndigheter har ett särskilt ansvar att använda, utveckla och tillgängliggöra svensk terminologi inom sina olika områden.⁵ Det gäller i högsta grad även universitet.

Tillgång till svensk terminologi underlättar kommunikation och samverkan med det omgivande samhället. Lärare och forskare med svenska som förstaspråk förväntas därför kunna använda svenska som vetenskapligt språk och bidra till att utveckla och använda det inom sitt område.

SLU:s lärare ska sträva efter att hjälpa sina studenter att utveckla grundläggande terminologisk medvetenhet. Sådan kunskap är ett viktigt stöd när studenterna, i sin framtida yrkesroll, ska kommunicera sin kunskap och bidra till att utveckla svensk terminologi. På medarbetarwebbens språksidor finns material som stöd för detta.

Språkfunktionen får ibland frågor från EU-organ och andra instanser om svenska termer inom SLU:s områden. Lärare och forskare ska i möjligaste mån bistå språkfunktionen med svar på sådana frågor.

⁵ Språklag (2009:600).